

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 14 май 1998 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Живко Сталев

Членове: Асен Манов

Станислав Димитров

Неделчо Беров

Димитър Гочев

Стефанка Стоянова

Иван Григоров

Тодор Тодоров

Александър Арабаджиев

Георги Марков

Маргарита Златарева

при участието на секретар-протоколита Галина Добрева разгледа в закрито заседание на 14 май 1998 г. конституционно дело № 16/1998 г., докладвано от съдията Стефанка Стоянова.

Делото е образувано на 30.IV.1998 г. по искане на 55 народни представители от XXXVIII Народно събрание.

Предмет на искането са три разпоредби от Наказателния кодекс /НК/ - чл.146, ал.1 относно думите "... с лишаване от свобода до шест месеца...", чл.147, ал.1 относно думите "...с лишаване от свобода до една година..." и чл.148 изцяло и във връзка с чл.161. Оспорва се

конституционносъобразността и съответствието с Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи /ЕКПЧ/ на тези разпоредби. Твърди се, че те противоречат на чл. 10 ЕКПЧ, гарантиращ “правото на свобода на изразяване”, тъй като за обида и за клевета предвиждат наказание лишаване от свобода, което е “твърде висока” и “непропорционална на характера” на деянията санкция. Освен това се поддържа, че противоречи на конституционния принцип за равнопоставеност на гражданите – чл.6, ал.2 от Конституцията, а също и на чл.10 ЕКПЧ, предвиждането в чл.148 НК на по-тежко наказуеми състави за обида и за клевета, нанесени на и от длъжностно лице при или по повод изпълнение на службата, както и изключването с чл.161 НК на тези състави от престъпленията, за които наказателното преследване се възбужда по тѣжба на пострадалия.

Конституционният съд намира, че искането следва да се допусне за разглеждане по същество. То е направено от субект, който е оправомощен съгласно чл.150, ал.1 от Конституцията да сезира съда. Същевременно се отнася за установяване на противоконституционността и несъответствието с международен договор, по който България е страна, на законови норми, а това е в кръга на правомощията на съда по чл.149, ал.1, т.2 и 4 от Конституцията.

С оглед на обстоятелствата за предмета и основанието на искането съдът счита, че като заинтересувани страни трябва да бъдат конституирани Народното събрание, министърът на правосъдието и правната евроинтеграция, Върховният касационен съд, главният прокурор, Националната следствена служба, Висшият адвокатски съвет, Сдружение “Граждански форум Свободно слово”, Съюз на българските журналисти, Център за независима журналистика, Български

хелзинкски комитет и Български център по правата на човека. Съгласно чл.18, ал.2 ЗКС на тях следва да се предостави възможност да представят писмени становища, а на вносителите – да посочат допълнителни съображения в подкрепа на искането, включително и във връзка с оспорване конституционността и съответствието с ЕКПЧ на всички квалифицирани състави за обида и клевета по чл.148 НК.

По тези съображения и на основание чл.19, ал.1 ЗКС Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И

Допуска за разглеждане по същество искането на 55 народни представители от XXXVIII Народно събрание за установяване на противоконституционност и на несъответствие с Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи на чл.146, ал.1 относно думите "...с лишаване от свобода до шест месеца...", чл.147, ал.1 относно думите "...с лишаване от свобода до една година..." и чл.148 изцяло и във връзка с чл.161 от Наказателния кодекс – ДВ, бр.26 от 1968 г., изм., ДВ, бр.28 от 1982 г., бр.10 от 1993 г.

Конституира като заинтересувани страни Народното събрание, министъра на правосъдието и правната евроинтеграция, Върховния касационен съд, главния прокурор, Националната следствена служба, Висшия адвокатски съвет, Сдружение "Граждански форум Свободно слово", Съюз на българските журналисти, Център за независима журналистика, Български хелзинкски комитет и Български център по правата на човека.

Преписи от искането и определението да се изпратят на заинтересуваните страни, като им се съобщи, че в 14-дневен срок могат да представят писмени становища.

Препис от определението да се изпрати и на вносителите чрез народният представител Петър Василев Мутафчиев, като им се съобщи в същия срок да изложат допълнителни съображения в подкрепа на искането.

Председател:

Живко Сталев

Членове:

Асен Манов

Станислав Димитров

Неделчо Беронов

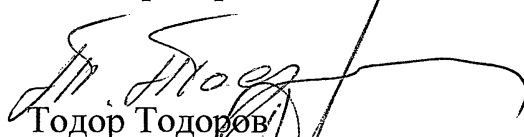
Димитър Гочев

Стефанка Стоянова

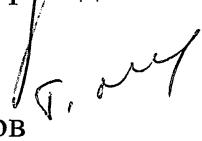
Иван Григоров

Годор Годоров

Александър Арабаджиев

Георги Марков

Маргарита Златарева